

ע"פ 46004/07/17 - מרדכי יוסף נגד מדינת ישראל, ליאור בוקובזה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 46004-07-17 יוסף נ' מדינת ישראל ואח'

לפני: כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד

כבוד השופט יעקב שפסר, סג"נ

כבוד השופט שמואל בורנשטיין

המערער מרדכי יוסף

נגד

המשיבים

1. מדינת ישראל

2. ליאור בוקובזה

פסק דין

1. לפנינו ערעור כנגד פסק דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט ארניה) בת.פ. 3343-08-15 לפיו הורשע המערער בהעלבת עובד ציבור בגין אירוע שארע ביום 20.5.13, באולם בית המשפט לתעבורה בבאר שבע.

2. הרשעתו של המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעקבות כפירתו במיוחס לו, פורטה בהכרעת דין מנומקת.

בגין הרשעתו נדון המערער למאסר על תנאי בן חמישה חדשים למשך שלוש שנים שלא יעבור העבירה בה הורשע, לתשלום קנס בסך 20,000 ש"ח או ארבעה חדשי מאסר תמורתו, ולתשלום פיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪.

בדיון שנערך לפנינו הודיע המערער כי שילם את הרכיבים הכספיים שבגזר הדין.

3. על פי המתואר בכתב האישום, הגיע המערער, שהינו עו"ד, לאולם בית המשפט לתעבורה בבאר שבע. באותה עת ישב באולם בשולחן התובעים המתלונן, התובע המשטרתי עו"ד ליאור בוקובזה, ושוחח עם אחד הסניגורים על אחד התיקים שהיו קבועים לדיון באותו יום.

המערער ניגש למתלונן וביקש ממנו לשוחח עימו על תיק שבו ייצג נאשם, שהיה קבוע לדיון גם באותו יום. המתלונן השיב כי הוא משוחח עם הסניגור ובנוסף יש באולם אזרחים וסנגורים נוספים וביקש אותו שימתין לתורו.

בשלב זה עלתה חמתו של המערער ולעיני הקהל שהיה באולם אמר למתלונן: "**אתה אפס, אתה קטן, אתה שחצן, מי אתה בכלל, אני שם עליך זין, אתה שווה לתחת, אתה טוניסאי מסריח, אני לא רואה אותך ממטר, יא זין, אתה תובע קטן, מי אתה חושב שאתה, יא זבל, אתה רוח**".

המתלונן שב והסביר למערער כי עליו להמתין לתורו וחזר לשיחתו שנקטעה עם הסניגור. בשלב זה פנה

המערער לקלדנית השופט, וביקש ממנה כי תעלה את תיקו ראשון במחשב, אך היא אמרה שאינה יכולה לעשות זאת הואיל והסדר נקבע על ידי המתלונן. בתגובה אמר לה המערער: **"אל תתייחסי אליו. הוא רק רוח ותובע קטן"**.

בהמשך לאמור נכנסו המערער והמתלונן ללשכת השופט. המתלונן לא פירט בפני השופט את תוכן הדברים שנאמרו לו על ידי המערער וביקש לחזור במהרה לאולם, שכן עבודה רבה עוד ממתינה לו.

מששב המתלונן לאולם וחזר לשוחח עם סניגורים שהמתינו לתורם, פנה המערער פעם נוספת למתלונן ואמר לו בנוכחות קהל רב: **"יא זין, אתה אפס וקטן, תובע מסריח, שם עליך זין"**. המתלונן ביקש מהמערער להניח לו ולאפשר לו לבצע את עבודתו כדבעי והמערער עזב את האולם.

4. הערעור מופנה כלפי הכרעת הדין מיום 26.4.17 ולמצער כלפי הרשעתו, וכן כלפי גזר הדין מיום 10.7.17.

5. באשר להכרעת הדין טוען המערער כי בית המשפט קמא שגה בפרשנותו לאירוע, השליך את יהבו על נתונים לא רלוונטים, אשר שימשו בערבוביה יחד עם קביעותיו בנוגע לביצועה והתקיימותה של העבירה, כגון התרשמותו של בית המשפט ממזגו, אופיו ואישיותו של המערער, אשר יכולה לשמש ככלי להכרעת המחלוקת העובדתית אך לא המשפטית.

לטענתו, בית משפט קמא התייחס לתחושותיהם של העדים ולשאת הנפש שהביעו בתארום את האירוע, רשמים ותחושות שאינם מעלים או מורידים בבוא בית המשפט להכריע אם התקיימה העבירה אם לאו.

המערער טוען כי שגה בית המשפט קמא משערך הבחנה ברורה בין קללות וגידופים, לבין ביקורת ומימוש הזכות לחופש הביטוי, במנותק מהקונסטלציה בה היה נתון המערער. משנקבע כי הדברים שאמר המערער למתלונן כוונו אליו בכובעו המשטרתי, הרי שדווקא בשל העובדה שהמערער עצמו הוא עו"ד המופיע תדיר בבתי המשפט, יש לראות בהתבטאויותיו - קשות ככל שתהיינה - ביקורת מובלעת כלפי תפקודו של המתלונן כנושא משרה ציבורית. עובדת היותו של המערער עורך דין, אינה מחייבת אותו ב"אמות מוסר" נעלות יותר באספקט הפלילי מאשר אזרח רגיל.

לעניין המבחנים הקבועים בפסיקה לעבירה מסוג זה טוען המערער, כי גם אם אכן התקיים המבחן התוכני, הרי שלא ניתן לראות ודאות קרובה בעוצמה הנדרשת להסתברות הפגיעה בפונקציה הציבורית.

המערער מציין כי דבריו נאמרו בעידנא דריתחא והוא אף התנצל עליהם.

אשר על כן הוא עותר לזיכוי משדבריו אינם משתכללים לטענתו לכדי עבירת העלבת עובד ציבור בראי החוק והפסיקה.

6. לחילופין עותר המערער לביטול הרשעתו שכן יש בהרשעתו פגיעה קשה בעתידו נוכח תכניותיו להתמודד לראשות מועצת גן יבנה, לאחר שהתמודד בעבר על משרת יו"ר מחוז דרום של לשכת עורכי הדין, ובהיות העבירה מינורית הממוקמת ברף התחתון ומאפשרת הימנעות מהרשעה. המערער טוען אף

כנגד גזר הדין החמור לדבריו עשרות מונים ממקרים אחרים בהם נידונו נאשמים לתשלום קנסות ופיצויים בסכומים פחותים מאלה שהושתו עליו.

7. המשיבה עותרת לדחיית הערעור על שני חלקיו, תוך שהיא סומכת ידיה על נימוקי פסק דינו של בית המשפט קמא. תמצית טיעוניה היא, כי מדובר בפגיעה חמורה מאד בערך המוגן, כשדברי המערער אינם דברי ביקורת אלא דברי בלע, שאינם מוגנים ע"י הזכות לחופש הביטוי.

המשיבה מפנה לנסיבות האירוע, מיקומו, עיתו ומיהות התרחשותו באולם בית המשפט שבו אזרחים, נאשמים ועורכי דין נוספים נחשפים לדברים שנאמרו על ידי המערער ומקבלים משמעות חמורה יותר על רקע תפקידו ומעמדו.

עוד מפנה המשיבה לעובדה כי אין המדובר באמירה חד פעמית, אלא בשלושה מוקדי אמירות, כשעד כה נמנע המערער מלקחת אחריות על מעשיו.

8. המשיבה מתנגדת לביטול ההרשעה, נוכח חומרת העבירה, שהיא ברף הגבוהה לעבירות מסוג זה, ומאידיך - אין בהרשעה כדי לפגוע במערער מעבר לנדרש, משאין ראיה לנזק קונקרטי כלשהו שייגרם לו אלא לכלל היותר למניעת תכניות עתידיות.

כך גם מתנגדת המשיבה לביטול הקנס והפיצוי שנפסקו על ידי בית משפט קמא או להקטנת סכומיהם.

9. במהלך הדיון לפנינו חזר ב"כ המערער על טיעונו והפנה לכך שמאז שבוצעה העבירה בשנת 2013 ועד הגשת כתב האישום, חלפו שנתיים לאחר שהתיק נסגר מחוסר עניין לציבור ונפתח רק לאחר קבלת ערר שהגיש המתלונן, ולאחר שהמערער נתן את הדין בבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין.

ב"כ המערער סבור שמדובר "במניעים אישיים של אגו ויצרים" כשבית המשפט קמא גזר את דינו "החריג" על מנת לאזן את גזר הדין הקל כנוצה שניתן בלשכת עוה"ד, ועל רקע התרשמותו מאופיו ומאישיותו של המערער.

10. גם המערער עצמו ביקש לומר את דבריו, בהם למרבה הצער, תקף גם לפנינו מילולית ובהרמת קול, הן את בית המשפט קמא והן את המתלונן, באופן שאינו הולם - בלשון המעטה - את מעמדו ומעמד הדיון, ותוך רמיזות באשר למוצאו של המתלונן ביחס לעורכי דין אחרים. אין לנו אלא להביע צערנו על כך ולקוות כי המדובר בהתנהלות המערער בשל מצוקתו, הא ותו לא.

המערער טען כנגד בית המשפט קמא כי היה עוין כלפיו לכל אורך הדיון והחמיר עימו יתר על המידה. המערער ציין כי יש לו עקרון שאם הוא מאמין בו הוא הולך איתו עד הסוף, ו"בית המשפט של ערעור יכול לכתוב מה שהוא רוצה", אבל אי אפשר לתייגו כאילו היה העבריין הגדול ביותר ולמצות עימו את הדין. באשר למתלונן טען המערער כי הוא התנצל בפניו, התנצלות שלא התקבלה על דעתו של המתלונן, שהתנהל מתוך רדיפה ואגו כלפיו ומתוך בצע כסף.

11. לאחר שעיינו בהודעת הערעור, בתיק בית המשפט קמא ושמענו את טיעוני ב"כ הצדדים והמערער, לא מצאנו בסיס להתערבות בפסק הדין של בית משפט קמא.

12. הכרעת הדין, המשתרעת על פני 17 עמודים, סוקרת בהרחבה ובפירוט רב את השתלשלות האירוע והראיות, לרבות עדויותיהם של 7 עדי התביעה (המתלונן עצמו ו-6 עדים נוספים), וקובעת כממצא עובדתי, כי הדברים המיוחסים למערער בחלקו הראשון ובחלקו השלישי של כתב האישום, היינו למעט הדברים שנאמרו לקלדנית, אכן נאמרו על ידו.

בעניין זה מציין בית המשפט קמא כי נתן משקל מכריע לעדותו של המתלונן המחוזקת בשורת עדים שתיארו את שהתרחש, עדויות שמצא אותן מהימנות. בית המשפט קמא מצא לנכון לציין אף את התאפקותו המרשימה של המתלונן לנוכח שטף הביטויים המעליבים שהטיח בו המערער, ותיאור העדים את שתיקתו המרשימה ומעוררת ההערכה, זאת על אף שהמערער טפל על המתלונן דברים שלא אמר כלל.

13. בית המשפט קמא דחה את טענת המערער כאילו כל עדי התביעה הינם "קליקה אחת", בהיות מרביתם יוצאי משטרה לשעבר שתיאמו ביניהם גרסאות, וסבר כי ההיפך הוא הנכון.

בית משפט קמא מציין כי פרט לשני עדים, כל יתר העדים הינם סנגורים פרטיים שההתרשמות מהם היתה כי חשו אי נוחות רבה מהסיטואציה של מתן עדות, במיוחד כשהצדדים הניצים הינם חבריהם למקצוע ומוכרים זה לזה.

בית המשפט קמא לא קיבל את טענת המערער לפיה עדויות התביעה הינן מיקשה אחת המעוררת חשש לתיאום. בסופו של דבר קבע בית המשפט קמא כעובדה, כי עדויות התביעה שיקפו מכנה משותף ברור לפיו "הנאשם אמר למתלונן דברים קשים, בוטים, מכוערים, אשר אזנים שומעות תצילנה, על רקע עניין של מה בכך, ואילו המתלונן מצידו נצר פיו ולא הגיב".

באשר לעדות המערער לא מצא בית המשפט קמא ליתן בה כל אמון.

14. בית המשפט קמא מציין כי במהלך המשפט נחשף לאופיו של המערער "כאדם חם מזג ובעל שליטה עצמית נמוכה בחרצובות לשונו". עדותו של המערער נמסרה בקול רם ובתאטרליות, אשר ליותר את כל מהלך המשפט ובאה לידי ביטוי בהתפרצויות מהספסל לדברי עדים, יציאה החוצה מהאולם, כשחש שאינו יכול להכיל את העדויות, והעדר הפנמה שהוא אינו הסניגור בתיק אלא הנאשם.

מכל מקום, בית המשפט קמא מצא שגרסתו של המתלונן מחוזקת בעדויות אובייקטיביות רבות, ולעומת זאת גרסתו של המערער נגועה בפירויות, מנוגדת לעדויות העדים האובייקטיביים, ואף נגועה באי אמירת אמת, ומצא לדחות את גרסתו של המערער ולבכר תחתיה, מעבר לכל ספק סביר, את גרסת המתלונן.

15. באשר לפן המשפטי, סקר בית המשפט קמא את הדין וההלכה הפסוקה בעיקר על רקע קביעות בית המשפט העליון ברע"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** (11.7.2011) (להלן: "הלכת

אונגרפלד"), יישם את האמור על ממצאי העובדה שקבע, ומצא כי בענייננו לא התעוררה כל שאלה של ממש באשר להיות הדברים בגדר העלבה.

בית המשפט קמא קבע כי מדובר בביטויים קשים, מעליבים, קללות וגידופים ממש, הנוגעים גם למוצאו העדתי של המתלונן, וחוטאים בהקטנת וגימוד תפקידו. אין בין ביטויים אלה לבין חופש הביטוי וזכות הביקורת על מוסדות שלטוניים - ובהם התביעה המשטרית - דבר וחצי דבר.

בית המשפט קמא קבע כי המערער השתמש כלפי המתלונן "בשפת רחוב בוטה, גסה, מעוררת סלידה, ונמוכה מן הנמוכות אשר מקומה לא יכירנה ביחסים בין בני אדם בכלל, ובין עורכי דין בפרט, בודאי לא בפומבי באולם בית המשפט והכל בשל עניין של מה בכך". עוד קבע בית המשפט קמא, כי גם אם נדרש מעובד הציבור רף סיבולת גבוה יותר מאשר מאחרים לדברי העלבה, הרי שהדברים שאמר המערער למתלונן חצו רף זה - בפער ניכר.

16. גם המבחן ההסתברותי התקיים בענייננו, וקיימת וודאות קרובה, כך קבע בית המשפט קמא, לפגיעה בתפקוד התביעה המשטרית.

הדברים המעליבים שאמר המערער כוונו כלפי המתלונן לא רק כאדם פרטי אלא בכובעו כתובע והם נוגעים באופן ישיר לתפקידו של המתלונן כתובע משטרתי. הם לא נאמרו בשיחה פרטית בארבע עיניים, אלא בפרהסיה, בפני קהל רב, עורכי דין ונאשמים באולם בית המשפט, באופן שנפגעת מעמדה ותדמיתה של התביעה המשטרית כמוסד, קיימת פגיעה בשלטון החוק בכלל ואף במעמד בתי המשפט בהיותם דברים שנאמרו באולם בית המשפט. העדר תגובה הולמת, יש בה, לדעת בית המשפט קמא, כדי לפגוע בהערכת הציבור כלפי מערכת התביעה המשטרית כאוכפת חוק וכסיכון למדרון חלקלק.

17. אנו רואים עין בעין עם בית המשפט קמא את ניתוחו ומסקנותיו ודעתנו היא, כי לא זו בלבד שהכרעת הדין, על כל מרכיביה, מנומקת היטב, אלא שאין כל יסוד לטענותיו של המערער, הן העובדתיות והן המשפטיות, כלפיה.

קביעותיו של בית המשפט קמא הינן קביעות עובדתיות טהורות המבוססות, בין היתר, על התרשמות הערכאה הדיונית והאמון שמצא בעדויות אלה ואחרות. במצב דברים זה, כידוע, הכלל הוא הימנעות ערכאת הערעור מהתערבות בממצאים אלה, אלא במקרה חריג, שלא מצאנו כי הוא מתקיים באיזה אופן שהוא בענייננו.

18. הטעם להלכה כי אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית, נעוץ בעובדה שהערכאה הדיונית היא זו ששומעת את העדים ומתרשמת מהם באופן בלתי אמצעי, ועל כן בידה הכלים הטובים ביותר לקבוע ממצאים אלה.

וכך נאמר בעניין זה בע"פ 936/14 אמבסגר אברהם נ' מדינת ישראל (31.8.2014):

"נחזור ונזכיר, בהקשר זה, את ההלכה המושרשת לפיה לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בממצאי עובדה ובקביעות מהימנות שנעשו על-ידי הערכאה הדיונית. זאת, בשל היתרון האינהרנטי המוקנה לערכאה הדיונית, אשר יכולה להתרשם באורח בלתי אמצעי מן העדים, מהאופן שבו הם מסרו את עדותם, מהתנהגותם על דוכן

העדים, וכיצד באלה דברים".

ראו גם את שנאמר בע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007):

"מטבעם של דברים, לערכאה הדיונית עדיפות בולטת על-פני ערכאת הערעור בהערכת אמינות העדים על בסיס התרשמותה מאיכותם באמצעות החושים האנושיים. הערכאה מתבססת על התנהגות העדים, על רקע נסיבות הענין, ואותות האמת המתגלים במהלך המשפט (סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971). בהערכת העדויות כאמור, נעזרת הערכאה הדיונית גם בכלי ניתוח אנליטיים, המסייעים בבחינת העדויות וקביעת משקלן, וכך בשילוב בין פעולת החושים לבין ניתוח הראיות בכלי ההיגיון, נקבעים הממצאים העובדתיים. ערכאת הערעור חסרה את מימד ההתרשמות מן העדים באמצעות החושים. אולם בידיה כלי ניתוח אנליטיים שבאמצעותם היא מעבירה במבחן הביקורת את קביעות הערכאה הדיונית. בהינתן המשקל הרב של התרשמות הערכאה הדיונית מן העדים, נוטה ערכאת הערעור שלא להתערב בקביעות מהימנות, אלא אם כן קביעות אלה אינן עומדות במבחן הניתוח הרציונאלי של האירועים והנתונים, כפי שאלה משתקפים בתשתית הראיות כולה. כדי להצדיק התערבות ערכאת הערעור בקביעות מהימנות וממצאי עובדה שנקבעו על-פיהן בידי הערכאה הדיונית, צריך שהן תסטינה מן ההיגיון והשכל הישר במידה כה מהותית ובולטת, עד כדי ביטול העדיפות המוקנית לערכאה שהתרשמה התרשמות בלתי-אמצעית מן העדים".

ראו עוד: ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632 (2000).

19. לא מצאנו ממש גם בטענותיו של המערער, לפיהן לא היה מקום להתרשמותו של בית המשפט ממזגו, אופיו ואישיותו, וכן להתייחסותו של בית המשפט קמא לתחושותיהם של העדים בתארם את האירוע. בית המשפט קמא עשה שימוש ראוי בהתרשמותו והתרשמות העדים מהתנהגות המערער ככלי להכרעה במחלוקת העובדתית, שימוש שמוסמך הוא לעשותו.

20. בהיבט המשפטי רואים אנו עין בעין עם בית המשפט קמא את ניתוחו וישומו של הדין והפסיקה על עובדות האירוע נושא עניינו.

כידוע, הרציונל והתכלית המונחים ביסודה של העבירה נושא דיונו והערך המוגן לפיה, הוא הגנה על מערכת השירות הציבורי מפני פגיעות העלולות לפגוע ביכולתו לתפקד ולפעול כראוי להגשמת יעדיו (הלכת אונגרפלד, פסקה 4, עמ' 41). יסוד ההעלבה עצמו מתקיים כשנפגעת ליבת כבודו של האדם, תוך פגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו - ליבת כבודה של המערכת אותה הוא משרת (שם, פסקה 26, עמ' 91). על הביטוי המעליב לעמוד גם במבחן ההסתברותי - קיום ודאות קרובה לגרימת נזק ופגיעה משמעותיים לאינטרס הציבורי שהאיסור הפלילי ביקש למנוע (שם, פסקה 31, עמ' 95).

על עקרונות אלו חזר בית המשפט העליון בפסק הדין שניתן על ידו בהרכב מורחב, ואשר פורסם ימים ספורים לאחר הדין שהתקיים לפנינו (רע"פ 5991/13 אליצור סגל נ' מדינת ישראל (2.11.17)).

גם פסק דין זה עוסק בהיקף תחולתה של עבירת העלבת עובד ציבור ומנתח בהרחבה את קביעות הלכת אונגרפלד. ואולם, בשונה מעניינו, עוסקת פרשת סגל בשאלת חופש הביטוי הפוליטי באמצעות פרסום מאמר פובליציסטי, כשבאשר לרלוונטי לעניינו, לא שונו עקרונות הקביעות שנקבעו בהלכת אונגרפלד. (ראו ביחס

לאינטרס המוגן ויסודות העבירה - פסקה 16 ואילך לפסה"ד סגל).

21. גם אנחנו, כבית המשפט קמא, מוצאים בשטף הקללות והגידופים שנאמרו על ידי המערער כעורך דין באולם בית המשפט כלפי התובע המשטרתי בעת שמילא תפקידו, כמקיימים במובהק את יסודות עבירת ההעלבה.

מדובר בביטויים קשים ומעליבים באופן קיצוני במיוחד מבחינת עוצמת הביזוי וההשפלה, המקטינים את המתלונן ומגמדים את תפקידו, תוך קיומה של וודאות קרובה אף לפגיעה בתפקוד התביעה המשטרתית. הדברים שאמר המערער למתלונן כוונו הן אליו אישית והן אל תפקידו כתובע משטרתי - נציג שלטון החוק בבית המשפט, בפרהסיה, בפני קהל רב, באולם בית המשפט.

אין ספק שיש בכך פגיעה הן במעמדה ותדמיתה של התביעה המשטרתית והן בשלטון החוק.

מקובלת עלינו בהחלט עמדת בית המשפט קמא, לפיה יש ליתן לביטויים מסוג זה תגובה הולמת, על מנת להמנע מפגיעה בהערכת הציבור כלפי מערכת התביעה המשטרתית ומניעת מדרון חלקלק, שסופו מי ישורנו.

22. לאור האמור לא מצאנו כל יסוד בטענות המערער כלפי קביעות הכרעת הדין ואנו דוחים את הערעור כלפיה.

23. באשר לשאלת ההרשעה: ידועה ההלכה לפיה מי שהודה בביצוע עבירה פלילית או שהוכחה אשמתו - יורשע בביצועה. דהיינו, "ברירת המחדל" הינה הרשעה, ואי הרשעה הינה חריג לכלל שמוחל במקרים מיוחדים ויוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, מקרים בהם רב הנזק מההרשעה על פני התועלת שיש בה לאינטרס הציבורי (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

24. לעניין התנאים הנוגעים להימנעות מהרשעה, ראו את דברי בית המשפט העליון ברע"פ 3958/17 דנה אלימלך נ' מדינת ישראל (20.6.2017):

"ככלל, הימנעות מהרשעתו של נאשם, אשר נקבע כי ביצע עבירה, תיעשה במשורה, והיא שמורה למקרים חריגים בלבד, ובהתקיימם של שני תנאים מצטברים: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד יב(3) 337 (1997); וראו גם החלטותיי ברע"פ 2882/17 פלוני נ' מדינת ישראל (15.5.2017); רע"פ 1931/15 מויסקו נ' מדינת ישראל (26.3.2015); ו-רע"פ 5100/14 מסארווה נ' מדינת ישראל (28.7.2014)). בענייננו, אין בבקשה התייחסות לתנאים אלו, ולפיכך, לא הונחה תשתית מספקת לדיון בנושא ההימנעות מהרשעה".

ראו אף את האמור ברע"פ 2180/14 ספיר שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.2014), שם הבהיר בית המשפט העליון כי הימנעות מהרשעה תיושם אך במקרים חריגים:

"הבקשה דנן, נסובה כולה סביב שאלת הרשעתו של המבקש בעבירות אותן ביצע. נקודת המוצא לדין בשאלה זו, היא כי יש להרשיע נאשם שאשמתו הוכחה, וכי הימנעות מהרשעה היא בגדר "חריג שבחריגים" (ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל (3.3.2013); רע"פ 4919/13 ידרמן נ' מדינת ישראל (28.7.2013); ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 869 (2004)). כדברי השופטת ד' דורנר בעניין כתב: "המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה".

כן ראו: רע"פ 3602/17 צבי כהן נ' ועדה מקומית לתכנון ובניה טייבה (2.8.2017); רע"פ 5579/10 דוד קריה נ' מדינת ישראל (2.8.2010).

25. עניינו של המערער שבפנינו אינו מצדיק חריגה מהכלל שכן אינו נמנה על החריגים המצדיקים את קבלת הערעור ואי הרשעתו בדין.

הכללים והעקרונות הנוהגים בהנחיית שיקול הדעת בשאלת אי ההרשעה, אינם מלמדים על היותו של המקרה נושא עניינו חריג, באופן המצדיק התערבותנו. אנו ערים לטענותיו של המערער בדבר רצונו להציג מועמדות לתפקיד ראש רשות מקומית. טענה מסוג זה בדבר נזק פוטנציאלי עתידי, נכונה למעשה כמעט לכל תיק ותיק, ואם תתקבל טענה זו במקרה כגון עניינו, תהיה בכך ללא ספק, פגיעה בשוויון בפני החוק ובמדיניות ענישה שוויונית ככל האפשר ביתר התיקים.

26. יתרה מכך, לא זו בלבד שאין ברצון המערער להציג מועמדותו בעתיד לתפקיד ראש רשות מקומית משום עילה לביטול ההרשעה, אלא אדרבא, דעתנו היא כי יש טעם רב שלא להסתיר מהציבור את נתונו של המעמיד עצמו לבחירתם.

על כן, דווקא במצב דברים זה, יש להרשעה תכלית שאין בה כדי להצדיק את ביטולה והאינטרס הציבורי בהרשעת המערער במקרה דנן גובר איפוא במובהק על האינטרס הפרטי שלו.

ההרשעה מוצדקת לא רק כפועל יוצא של הגשמת הערכים הכלליים העומדים ביסוד מערכת הצדק הפלילי או הצורך לנהוג באופן שוויוני בנאשמים, אלא גם בשל הצורך להנחיל לציבור נורמות יסוד וכללי עשה ואל תעשה בכל הקשור להתנהלות מכבדת ומכובדת באולם בית המשפט, כלפי רשויות אכיפת החוק ובכלל.

למותר לציין כי גם באשר להיבט הנוסף של חומרת העבירה, מצביעות נסיבות עניינו שפורטו לעיל על חומרה יתרה ועוצמת פגיעה, הן ישירה והן פוטנציאלית גבוהה, במיוחד במתלונן, בתפקוד התביעה המשטרית

ובשמירה על שלטון החוק, שאינה מאפשרת הימנעות מהרשעה.

27. לאור האמור, לא מצאנו כי נפלה שגגה כלשהי מלפני בית המשפט קמא גם בהותירו את ההרשעה על כנה.

28. גם באשר לעונש ידוע הכלל לפיו אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בחומרת העונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית ולשים את שיקול דעתה במקומה, אלא במקרה של טעות בולטת או חריגה קיצונית מרמת הענישה המקובלת.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את עונשו של הנאשם, אלא עליה לבחון את סבירות העונש שהוטל עליו בערכאה הדיונית (ראו: ע"פ 5316/13 **מסאלחה נ' מדינת ישראל** (9.12.2013)).

התערבות ערכאת הערעור בחומרת העונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית מצומצמת למקרים חריגים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין.

ראו את האמור בע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל** (5.8.2013), שם הבהיר בית המשפט העליון כי גורי ההתערבות נותרו בעינם גם לאחר חקיקתו של תיקון 113 לחוק העונשין (פסקה 30 לפסק דינו של כבוד השופט נ' סולברג):

"בעיקרו של דבר, דומני, ההלכה הנוהגת באשר להתערבות ערכאת הערעור בעונשו של נאשם תיוותר על כנה גם לאחר חקיקתו של תיקון 113. קרי, גם בעידן שבא לפתחנו תוסיף דרך הכלל להיות שערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהושת על-ידי הערכאה הדיונית, אלא אם העונש סוטה במידה קיצונית מרמת הענישה הראויה, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או בנסיבות מיוחדות אחרות אשר יצדיקו חריגה מהכלל. אין בעצם התיקון שנעשה כדי לשנות מטעמי הגישה הנוהגת, המפקידה את עיקר שיקול הדעת בענישה אצל הערכאה הדיונית לעשות כחכמתה על-פי המכלול שלפניה".

ראו גם את האמור בע"פ 6347/12 **מדינת ישראל נ' מרה** (13.5.2013) בפסקאות 16-17 לפסק דינו של כבוד השופט ס' ג'ובראן):

"נקודת המוצא בערעור על גזר דין היא כי ערכאת הערעור תתערב בחומרת העונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית רק במקרים שבהם ניכרת סטייה של ממש ממדיניות הענישה הראויה (ראו: ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (3.7.2006); ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל (3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009)).

כלל ההתערבות עצמו קובע חריג, ומאפשר לערכאת הערעור להתערב בגזר הדין, מקום שהאיזון בין חומרת העבירות כשלעצמן ובנסיבות העניין, אל מול שיקולים פרטניים שעניינם העברין עצמו (כדוגמת עברו הפלילי, נסיבות חייו, הסיכוי לשיקום), מחייבים גזירת עונש קל או חמור יותר מזה שקבעה הערכאה הדיונית (ראו: ע"פ 4330/12 דעאס נ' מדינת ישראל (5.11.2012); ע"פ 4632/07 מדינת ישראל נ' יאיר אזרי (31.10.2007); ע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' אבו ריקק

"...((3.1.2013)

בענייננו, לא זו בלבד שלא מצאנו כל שגגה בגזר הדין, אלא, אדרבא, נוכח חומרת העבירה ונסיבותיה, התנהגותו של המערער במשפט ואי הבעת חרטה ממשית מצידו, גזר בית המשפט קמא את הדין במידתיות ובסבירות, ולא חרג מרמת הענישה באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור.

29. כך גם באשר לדברי הביקורת שהשמיע המערער בפנינו בכל הקשור להליך שהתנהל בפני בית משפט קמא, אלה אינם מעוגנים בפרוטוקול הדיון בפניו ובפסק הדין ומוטב היה שלא היו נאמרים.

30. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור על כל חלקיו.

ניתן היום, טו' כסלו תשע"ח, 3 דצמבר 2017, במעמד ב"כ הצדדים והמערער.

שמואל בורנשטיין, שופט

**יעקב שפסר, שופט
סג"נ**

**אברהם טל, נשיא
אב"ד**